

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Erzincan University Journal of Social Sciences Institute

2022-15(2)- E-ISSN-2148-9289

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİKLE İLGİLİ BEKLENTİ VE
TUTUMLARININ BELİRLENMESİ: (ERZİNCAN ÖRNEĞİ)**

University Students' Expectations About Marriage And
Determination Of Attractions: (The Case Of Erzincan)

İbrahim AKSAKAL

Dr. Öğr. Üyesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Asst. Prof. Dr. Erzincan Binali Yıldırım University Department

İbrahimaksakal25@hotmail.com

0000-0002-3367-3194

Atf/©: Aksakal, İbrahim (2022). Üniversite Öğrencilerinin Evlilikle İlgili Beklenti ve Tutumlarının Belirlenmesi: (Erzincan Örneği), *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 15, Sayı 2, ss.168-184

Citation/©: Aksakal, İbrahim (2022). Üniversite Öğrencilerinin Evlilikle İlgili Beklenti ve Tutumlarının Belirlenmesi: (Erzincan Örneği), *Erzincan University Journal of Social Sciences Institute*, Year 15, Issue 2, pp. 168-184

Makale Bilgisi / Article Information:

Makale Türü-Article Types : *Araştırma - Research*
Geliş Tarihi-Received Date : *04.10.2022*
Kabul Tarihi-Accepted Date : *30.12.2022*
Sayfa Numarası-Page Numbers: *168-184*
Doi : *10.46790/erzisosbil.1183975*

Notlar/Notes

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan
27.07.2022 tarih ve E-88012460-050.01.02-185199 sayılı yazı ile etik kurul onayı alınmıştır

Yazar(lar), herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Turnitin/Ithenticate/İntihal ile İntihal Kontrolünden Geçmiştir

Screened for Plagiarism by Turnitin/Ithenticate/İntihal

Licensed by CC-BY-NC ile lisanslıdır

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİKLE İLGİLİ BEKLENTİ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ: (ERZİNCAN ÖRNEĞİ)

University Students' Expectations About Marriage And
Determination Of Attractions: (The Case Of Erzincan)

İBRAHİM AKSAKAL

Öz:

Bu çalışmanın amacı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde eğitim gören evlenme çağındaki genç yetişkin öğrencilerin evlilik tutumlarını ve bu durumu etkileyen değişkenleri tespit etmektir. Bu amaçla 2021-2022 eğitim öğretim yılında üniversitenin çeşitli fakültelerinde eğitim gören 18-25 yaş arası 447 (120 erkek, 327 kız) bekâr öğrenciye evlilik tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve 5'li likert tipinde hazırlanmış olan İnönü Evlilik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma örnekleme basit tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Öğrencilerin evlilik tutumları, cinsiyet, romantik ilişki durumu, ekonomik kaygı düzeyi, sosyal medya kullanım alışkanlığı, dindarlık ve yerleşim yeri değişkenleri açısından değerlendirilmiştir. Verilerin analizi için SPSS 23 paket program kullanılmıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü Anova testi uygulanmıştır. Katılımcıların evlilik tutumları ile cinsiyet, sosyal medya kullanım alışkanlıkları, ekonomik kaygı düzeyi ve dindarlık değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yerleşim yeri ve ilişki durumu ile evlilik tutum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik tutumu, Aile, Evlilik kaygısı, Evlilik öncesi eğitim.

Abstract:

The aim of this study is to determine the marriage attitudes of young adult students of marriageable age studying at Erzincan Binali Yıldırım University and the variables that affect this situation. For this purpose, the marriage attitude scale was applied to 447 (120 male, 327 female) single students between the ages of 18-25, studying in various faculties of the university in the 2021-2022 academic year. Personal information form and İnönü Marriage Attitude Scale, which was prepared in a 5-point Likert type, were used as data collection tools in the study. The research sample was determined by simple random sampling method. The marital attitudes of the students were evaluated in terms of gender, romantic relationship status, level of economic anxiety, social media usage habits, religiosity and place of residence. SPSS 23 package program was used for data analysis. In line with the research findings, independent groups t-test and one-way Anova test were applied. A significant relationship was found between the marriage attitudes of the participants and the variables of gender, social media usage habits, level of economic anxiety and religiosity. No significant relationship was found between residence and relationship status and marital attitude levels.

Keywords: Aattitude toward marriage, family, marital anxiety, premarital education.

1. GİRİŞ

Evlilik ve aile kurumunda yaşanan kriz bugün sosyal bilimler, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar ve politikacılar arasında en çok tartışılan konular arasındadır. Zira dünyanın birçok ülkesinde aile ve evlilik kurumu ciddi bir kriz ile karşı karşıyadır ve bu krizin yakın vadede çözümüne dair bir gösterge mevcut değildir.

Evlilik ve ailenin en eski toplumsal kurum ve toplumun temel yapı taşı olduğu şüphesizdir. Evlilik ve aile kurumu insan varlığının temelini oluşturmaktadır. Aile, sosyal sistemin merkezi noktası ve her toplumun ezeli ve ebedi kurumudur. Tüm sosyal kurumlar aileden kaynaklanmaktadır ve aile, hepsinin merkezindedir (Orukpe & Omoruyi, 2018; Behera & Lenka, 2018). Aile süreklilik ve değişim arasındaki bağlantıdır. Toplumun devamını, bireyin gelişimini ve sosyal düzeni sağlar. Dünyadaki bütün aileler binlerce yıldır değişim yaşamaktadır ve bu değişim son zamanlarda da devam etmektedir. Fakat günümüz toplumları değişim kavramının yanında bozulma ve işlev kaybetme kavramlarını da tartışmaktadır. Toplumların en eski ve kritik kurumlarından biri olan aile moderniteyle birlikte değişirken aynı zamanda bozulmakta ve işlevlerini kaybetmekte midir?

Aile kurumundaki değişiminin belirgin sebepleri arasında sanayileşme, kentleşme, modernleşme, liberalleşme ve kadınların eğitim seviyesinin artan biçimde yükselmesi gösterilmektedir (Behera & Lenka, 2018). Kadınların özgürleşme sürecinin sanayileşme ve liberal yaşamın benimsenmesiyle mümkün olmuştur. Aile içi rol dağılımı kadın lehine değişmiş ve kadınlar artık iktisadi yaşama geçmişe nazaran daha fazla uyum sağlayabilir hale gelmiştir. Yani kadınlar gelir sağlayan işlerde çalışma fırsatı elde etmiş ve erkeklerin tahtını derinden sarsmıştır. Böyle olmasına rağmen kadınların ev içi sorumlulukları beklenen derecede azalmamış, aksine çalışan kadınlar ikinci vardiya kavramıyla anılmaya başlanmıştır. Kadınların iş hayatına atılması ve özgürleşmesi ile birlikte eşler arasında aile içi rol dağılımı çatışmaları yaşanmaya başlanmıştır. Ataerkil patrimoniyal sistemi terk etmek istemeyen ve yeni düzene ayak uydurmayan hegemonik erkekler aslında aile kurumunun mevcut durumu için önemli bir faktör olarak gösterilebilir. Toplumdaki kadın-erkek ilişkilerinin dönüşümü bağlamında, evlilik ve ebeveynlik kurumları ve normları daha da ayrılmış ve yeni ebeveynlik modelleri ortaya çıkmıştır (Zaitseva, Lavrishcheva, & Ocheretko, 2021). Fakat geleneksel ebeveyn davranışlarında ısrar edilmesi aile içi ilişkilerinin kısır bir döngüye girmesine sebep olmuştur. Bunun yanında cinsel yaşamda ilişkilerin serbestleşmesi ve bu anlamda kültürel değerlerin değişmesi aile kurumunun özellikle batı merkezli toplumlarda sorgulanmasını da beraberinde getirmiştir. Bugün birçok genç ve boşanmış yetişkin evlilik dışı ilişkileri yaygın bir biçimde tercih edebilmekte ve evlilikten uzak durabilmektedir. Bunun sonucunda ise tek ebeveynli çocuk sayısında artışlar yaşanmakta ve çocuklar geçmişe nazaran daha fazla ebeveyn mahrumiyeti çekmektedirler. Gelinek noktada yeni aile biçimleri ortaya çıkmış, evlilik dışı birlikte yaşama, çocuksuz aileler, tek ebeveynli çocuklar normal olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Eşcinsel çiftlere çeşitli yasal haklar tanınmış ve statüleri birçok ülkede meşruiyet kazanmıştır. Bu tip aile eğilimlerinin yaygınlaşması bireysel tutum ve davranışların bir sonucu olarak

değerlendirilebilir. Bu tutum ve davranış kalıpları toplumların geleneksel sosyal norm ve davranışlarına etki etmekte, buna ilaveten sosyal politika ve kanunlar da bu bağlamda düzenlenmektedir (Giulio, Fent, Philipov, Vobecká, & Winkler-Dworak, 2021, s. 2).

Elbette aile kurumunun yapısı ve işlevlerinde ülkeler arasında önemli farklılıklar vardır. Değişim ve sarsılma konusunda bütün ülkeler için aynı yargılarda bulunmak mümkün değildir. Aile kurumundaki sarsılmanın batı merkezli olduğu bilirse de küreselleşme ve kültürlerarası etkileşimin artması bu durumun bütün toplumların ortak bir sorunu haline gelmesine sebep olmaktadır (Raymo, Park, Xi, & Yeung, 2015). Zira bugün batıda başlayan bir kültürel olgu yakın ya da orta vadede dünyanın diğer bölgelerini de etkilemektedir. Bu ifadelerle anlatmak istediğimiz aslında aile kurumunda yaşanan sarsıntının sebebi olarak batıyı göstermek değildir. Batı çoğunlukla değişimin başlangıç noktasıdır. Bu nedenle aile kurumundaki sarsıntının önce batıda yaşanması olağan bir durumdur. Liberalleşme, sanayileşme, modernleşme ve kadın-erkek eşitliği süreçleri bütün toplumlarda tedricen yaşanmış ve gelinen noktada aile kurumu yeni bir değişim sürecine girmiştir.

Bugün yine batı merkezli olmak üzere dünyanın birçok bölgesinde doğurganlık oranlarının düşmesi ve buna bağlı olarak yaşanan demografik dönüşüm sorunu mevcuttur (Aksakal, 2022). Sanırım bu sorun toplumların karşılaşılabileceği en büyük ve en tehlikeli sorundur. Zira toplumların devamı ve selameti neslin devamı ve genç nüfus oranlarının yüksek olmasıyla mümkündür. Aile kurumun en büyük işlevi çocuk yapmak ve bu sayede toplumların genç ve daim olmasını sağlamaktır. Yine aile kurumunun önemli bir başka işlevi yeni nesillerin toplumsal düzene uyum sağlayan bireyler olmasını sağlamaktır. Bu bağlamda insan toplumunun siyasi örgütlenmesinin ve istikrarının eski zamanlardan itibaren büyük ölçüde evlilik ve aile yaşamının istikrarına bağlı olduğunu iddia edilebilir (Orukpe & Omoruyi, 2018). Evlilik ve aile yaşamının istikrarından anlaşılması gereken aile kurumunun varlığının sürdürmesi değildir. Aile kurumu var olmaya devam ederken aynı zamanda bireysel ve toplumsal görevlerini yerine getirmelidir. Yani bir taraftan evlenen çiftler aile kurumundan beklentilerini kaşılarken diğer taraftan da toplumun beklentileri de karşılanmalıdır. Eskiden beri evlilik bir insanın hayatındaki en önemli aşamalardan biri olmuştur. Evlilik, bir yandan bireyin sosyal yapıya entegre olmasını sağlarken, diğer yandan cinsel tatmin, zihinsel iyi oluş, sevmeye, saygı görme ve ait olma gibi çeşitli bireysel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaktadır (RezaeanLangeroodi, Azizinazhad, & Hashemi, 2011, s. 407).

Batı eğilimlerinin etkisi altında kalan evlilik ve aile kurumu, kadına şiddet olaylarının kanun koyucu tarafından bir türlü engellenememesi, boşanma oranlarının artması, uzun süreli evlilik dışı ilişkilerin ve ebeveynliğin normalleşmesi, çocuk yetiştirmede aile içi rol dağılımının bozulması gibi sebepler nedeniyle ciddi bir tehditle karşı karşıyadır (Zaitseva, Lavrishcheva, & Ocheretko, 2021; Fisman, Iyengar, Kamenica, & Simonson, 2006). Aile kurumun yaşadığı dönüşüm toplumsal yapıyı derinden etkileyen sorunlar doğurmuştur ve bu tip sorunlar artarak devam etmektedir. Yoksullaşma, bakıcı sorunları, ebeveyn mahrumiyeti, tek ebeveynlik, suça itilen çocuklar, çocuk istismarı, alkol ve uyuşturucu kullanımı gibi toplumsal düzene olumsuz etkisi olan durumlarda artışlar yaşanmaktadır.

Yine gelenekler, kültür, dil, kıyafetler, tüketim alışkanlıkları, sosyal ilişkiler, sosyal davranış kalıpları ve milli değerler de asimile olmakta ve bütün bu sorunlara kamu düzeninden sorumlu kurumlar kalıcı çözümler bulmakta oldukça zorlanmaktadır.

Evlilik üzerine yapılan çalışmalar evlilik çağında olan genç yetişkinlerin evlilik tutumları ile ilgili olumlu ve olumsuz sonuçlar ortaya koymuştur. Baş ve Cengiz (2008) kadın ve erkek öğrencilerin aile ve evlilik üzerine görüşlerini incelediği bir araştırma yapmış ve her iki cinsiyetin de evliliğe karşı olumlu tutum sergilediklerini tespit etmiştir. Ayrıca araştırmada öğrencilerin toplumsal baskıdan dolayı evliliğe büyük bir anlam yüklediği sonucu elde edilmiştir. Teke (2017), üniversite öğrencilerinin evlilik ve aileye bakış açısını incelemek amacıyla betimsel bir çalışma yapmış ve 3 farklı üniversitenin farklı fakültelerinden oluşturulan örneklem üzerinde yapılan çalışmada aile, evlilik, eş seçimi gibi kavramların üniversite gençliği açısından önemini koruduğu sonucuna ulaşmıştır. Payat ve Öksüz (2022), genç erişkin ve bekâr bireylerin mutluluk korkusu ve evlilik kaygısı arasındaki ilişkiyi yaş, cinsiyet, ekonomik düzey, ilişki durumu gibi değişkenler açısından değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda yaş ve ilişki durumu ile evlilik kaygısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna varmıştır. Akyazı, Çıtak ve Tosun (2022), evlilik tutumunu açıklamada evlilik rol beklentilerinin rolünü incelemiş ve katılımcıların evlilik tutumları ile sosyo-demografik değişkenler arasında ilişki tespit etmiştir. Yıldırım ve Çelik (2020), toplumsal cinsiyet rolleri ve evlilik dışı cinsel yakınlık arasındaki ilişkinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit eden bir araştırma yapmış ve toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik dışı ilişki tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Ayrıca bu ilişkinin cinsiyete göre değiştiği sonucuna varılmıştır. Akın ve Aydemir (2007), üniversiteli kız öğrencilerin cinsiyet rolü tutumları bağlamında aile ve evlilik kurumlarına bakışlarını anlamaya dönük uygulamalı bir çalışma yapmış ve katılımcıların evliliğe yönelik tutumlarının geleneksel formlardan koptuğunu tespit etmiştir. Ayrıca katılımcıların modernlik ve geleneksellik bakımından arada kaldığı tespiti yapılmıştır. Akbaş ve ark. (2019), üniversite öğrencilerinin evlilik tutumlarını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla bir araştırma yapmış ve öğrencilerin evlilik tutumlarının cinsiyet, anne-babanın mutluluk düzeyi ve evlilik kaygısı gibi değişkenlerden etkilendiğini sonucuna varılmıştır. Keldal (2021), üniversite öğrencilerinin evliliğe ilişkin görüşlerini incelemiş ve katılımcıların çok az kısmının evliliğe hazır olduğunu tespit etmiştir. Keldal'ın araştırmasında katılımcıların üçte biri evliliklerinin ebeveynlerinin evliliklerine benzemesini istediklerini belirtmiş ve yaklaşık dörtte biri evlilik dışı cinsel birlikteliği doğru bulmuş, yaklaşık üçte biri evlenmeden birlikte yaşamaya olumlu yaklaşmış ve yarıdan fazlası evlilikten kaygılandığını ifade etmiştir. Efe (2013), üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri incelemiş ve kız ve erkek öğrencilerin potansiyel eşte tercih ettiği kişilik özelliklerinin benzerlik gösterdiğini tespit etmiştir. Araştırma sonucuna göre katılımcılar potansiyel eşte daha çok, dürüstlük, güvenilirlik, saygı, sadakat, hoşgörü ve merhamet gibi özellikler ararken bekâret, duygusallık, hamaratlık, güzellik/yakışıklılık, dindarlık ve zenginlik gibi özellikler daha az arananlar arasında olmuştur. Pınar (2008), üniversite gençlerinin evliliğe bakış açısını belirlemek amacıyla araştırma yapmış ve

katılımcıların genelinde evliliğe duyarlı oldukları ve özen gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Lee (2013), Üniversite öğrencilerinin evliliğe hazırlık düzeylerini incelemiş ve kız ve erkek öğrencilerin çeşitli açılardan farklılaştığı sonucuna varmıştır. Kız ve erkek öğrenciler, çatışma çözme becerisi, cinsel ilişki becerisi, ev işleri becerisi, finansal yönetim becerisi, boş zaman yönetimi becerisi, ebeveynlik hazırlık becerisi ve ebeveyn rolü becerisi olmak üzere çeşitli beceriler açısından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre kız ve erkek öğrenciler bu becerilere göre çeşitli açılardan farklılıklar göstermiştir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde son yıllarda birçok araştırmacının gençlerin evlilik tutumları ve eş seçme stratejilerine odaklandığı görülmektedir. Araştırmalardan elde edilen sonuçlar göstermektedir ki müstakbel evli çiftlerde evlilik öncesi çeşitli kaygılar ve kararsızlıklar mevcuttur. Şüphesiz ki gençlerin evlilikle ilgili kaygı ve kararsızlıkları yapacakları evliliklerin başarısız ve mutsuz olmasına sebep olabilecektir. Yine çeşitli araştırma sonuçları bazı katılımcıların geleneksel değerlerden uzaklaştığı ve evliliğe karşı olumsuz tutumlar geliştirdiğini tespit etmiştir. Benzer sonuçlar yabancı literatür incelendiğinde de görülmektedir. Dolayısıyla genç yetişkinlerin evlilik ve aile kurumuna karşı kararsız veya olumsuz tutumları dönemselsel ya da bölgesel değil büyük oranda evrensel bir sorun olduğu söylenebilir.

Aile kurumunda yaşanan kriz önümüzdeki birkaç on yıl sosyal bilimcilerin, uluslararası kuruluşların ve politikacıların odağında olmalı ve yaşanan ve yaşanması muhtemel krizler için çözümler üretilmelidir. Bu krizin odak noktasında ise elbette evlenme adayları olan gençler olmalıdır. Gençlerin, aile kurumu ve ebeveynlik konusundaki algıları incelenmeli ve evlilik öncesi aile eğitimine dâhil edilmelidir. Zira ergenler ve gençlerin aile kurumuna bakış açısı ve beklentileri onarılmadan aile krizlerinin çözülmesi pek mümkün değildir. Bu araştırmanın amacı evlenme sürecinde olan üniversite öğrencilerinin evlilik tutumlarını ve aile kurumundan beklentilerini tespit etmektir. Ayrıca cinsiyet, dindarlık, ekonomik kaygı düzeyi, yerleşim yeri, ilişki durumu ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları gibi değişkenlerin evlilik tutumları üzerine etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla daha önce Bayoğlu ve Atlı (2014) tarafından geliştirilerek güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmış *İnönü Evlilik Tutum Ölçeği* kullanılmıştır. İETÖ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde eğitim gören 447 bekâr öğrenciye (120 erkek, 327 kız) uygulanmış ve sonuçlar SPSS 23 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda kız öğrencilerin evlilikle ilgili kaygı düzeylerinin erkek öğrencilere nazaran daha fazla olduğu, sosyal medya kullanım pratikleri, geleceğe dair ekonomik kaygı ve dindarlık değişkenlerinin evlilik tutumlarını anlamlı düzeyde etkilediği sonucuna varılmıştır.

2. ARAŞTIRMA PROBLEMİ

Araştırmanın amacı Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde eğitim gören ve yaşları itibarıyla evlilik çağında olan öğrencilerin evlilik tutumlarını belirlemek ve sebeplerini ortaya koymaktır. Ayrıca kız ve erkek öğrencilerin evlilik tutumları arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığının tespiti amaçlanmıştır.

2.1. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Öğrencilerin evlilik tutumları cinsiyete göre değişiklik göstermekte midir?
2. Öğrencilerin evlilik tutumları yerleşim yerlerine göre değişmekte midir?
3. Öğrencilerin evlilik tutumları sosyal medya kullanım alışkanlıklarına göre değişmekte midir?
4. Öğrencilerin evlilik tutumları ilişki durumlarına göre değişmekte midir?
5. Öğrencilerin evlilik tutumları dindarlık tutumuna göre değişmekte midir?
6. Öğrencilerin evlilik tutumları ekonomik kaygı düzeyinden etkilenmekte midir?

3. YÖNTEM

3.1. Model

Bu çalışma, evlilik çağında olan genç üniversite öğrencilerinin evlilik tutumlarını ortaya koymak amacıyla korelasyonel desende tasarlanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 23 programı ile analiz edilmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde eğitim gören 327 kız (%73), 120 erkek (%27) olmak üzere 447 bekâr öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken seçkisiz örnekleme türlerinden biri olan basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme (simple random) yönteminde evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir. Seçkisiz örnekleme, temsil edici bir örneklemin belirlenmesinde geçerli ve en iyi yoldur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2016). Çalışmaya alınan bireylerin yaş 18-25 aralığında değişmektedir ve yaşların ortalaması 21,3 (D=2.1) olarak ölçülmüştür. Katılımcıların 244'ü kent merkezinde 203'ü ise kırsal bölgede yaşamaktadır. Üniversitemizde hali hazırda eğitim gören öğrenciler yaşları itibariyle evlilik sürecinde olan ya da yakın zamanda evlenme planları yapma potansiyelinde olan yaş gurubudur. Bu nedenle öğrenciler üzerinde böyle bir çalışma yapmak araştırmamız amacı açısından uygun görülmüştür. Ayrıca araştırmacılar ölçekleri uygulamadan önce öğrencilere güvenilir koşullar sağlama ve verileri sağlıklı bir ortamda elde etme imkânına da sahip olmuştur.

3.3. Prosedür

Bu çalışmada öncelikle araştırma formu için Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan 27.07.2022 tarih ve E-88012460-050.01.02-185199 sayılı yazı ile etik kurul onayı alınmıştır. İETÖ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinin lisans bölümlerine uygulanmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere bilgilendirici onam formu sunulmuştur. Uygulama aşamasında öğrencilere çalışmanın amacı ve formun nasıl doldurulacağı detaylı olarak açıklanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve daha önce Bayoğlu ve Atlı (2014) tarafından geliştirilerek güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmış *İnönü Evlilik Tutum Ölçeği* kullanılmıştır. İETÖ katılımcılara yüz yüze uygulanmış ve uygulama gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı anlatılmış ve verilerin hiçbir şekilde amacının dışında kullanılmayacağı ve mahremiyet sınırlarının ihlal edilmeyeceği taahhüt edilmiştir. Katılımcıların kendini açma düzeyinin yüksek olması için uygulama öncesinde araştırmanın sonuçlarının öneminden ve katılımcının araştırmaya gerçek cevaplar vererek sağlayacağı katkıdan bahsedilmiştir. Ayrıca mahremiyet ihlali olmaması adına kimlik bilgileri talep edilmemiştir.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Çalışma grubuna alınan katılımcıların yaş, cinsiyet, ilişki durumu, ekonomik gelir düzeyi, yaşadıkları yerleşim yeri, sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve dindarlık tutumlarını belirlemek için oluşturulmuştur.

3.4.2. İnönü Evlilik Tutum Ölçeği

İETÖ, 21 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçektir. 5'li likert tipindeki derecelenmeler; Hiç katılmıyorum (1), Nadiren katılıyorum (2), Biraz katılıyorum (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle katılıyorum (5) şeklindedir. Elde edilen puanın yüksek olması evliliğe yönelik olumlu tutumu, düşük puan ise evliliğe yönelik olumsuz tutumu ifade etmektedir (Bayoğlu & Atlı, 2014, s. 405).

3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Uygulama aşamasında her ne kadar örneklemin evreni temsil etme gücüne özen gösterilmiş olsa da öğrencilerin çoğunluğunun Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden olması ve bu nedenle homojen bir kültürel özelliğe sahip olması araştırma sonuçlarının geneli yansıtmasını tam anlamıyla mümkün kılmamaktadır. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun düşük ekonomik gelire sahip olması evlilik beklentilerini etkileyebilmektedir. Bu nedenle farklı üniversitelerde farklı kültürel özelliklere ve ekonomik koşullara sahip öğrenciler üzerinde yapılacak çalışmalar bizim çalışmamızı tamamlar nitelikte olacaktır.

3.6. Veri Analizi

Araştırma verilerinin güvenilirlik düzeyini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha güvenilirlik analizi yapılmış ve İnönü Evlilik Tutum Ölçeği'nin Cronbach's Alpha güvenilirliği .926 olarak belirlenmiştir. Ayrıca araştırma verilerine istatistiksel yöntemin tespiti amacıyla için kız ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı Shapiro-Wilk testi ve normallik grafikleri incelenmiştir. Her iki grubun da verilerinin normal dağılım özelliği gösterdiği ($p < .05$; skewness -.641, kurtosis .334) belirlenmiştir. Öğrencilerin evlilik tutumlarının ilişki durumu, dindarlık, ekonomik kaygı, yerleşim yeri, sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve cinsiyet değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla

bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü Anova testi uygulanmıştır. Etki büyüklüğü hesaplama için bağımsız gruplar t testi sonuçlarına Cohen's d ve Anova analiz sonuçlarına ise eta kare etki büyüklüğü hesaplaması kullanılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Güvenirlige İlişkin Bulgular;

Tablo1. İnönü Evlilik Tutum Ölçeği'nin Güvenirlik Tablosu

	Cronbach's Alpha	N of Items
İETÖ	.926	21

Katılımcılara uygulanan İnönü Evlilik Tutum Ölçeğinden elde edilen verilerin güvenirlilik düzeyi Cronbach Alpha yöntemi ile hesaplanmış ve sonuçların güvenirlilik düzeyi .926 olarak elde edilmiştir. Bu nedenle üniversite öğrencilerine uygulanan evlilik tutum ölçeğinden elde edilen verilerin güvenirlilik düzeyinin yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.

4.2. Cinsiyet, İlişki Durumu, Dindarlık, Ekonomik Kaygı ve Yerleşim Yerine İlişkin Bulgular;

Tablo2. Öğrencilerin Bağımsız Gruplar t-testi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t-testi		Cohen's d
				sd	p	
Kız	327	3,73	75	445	.000	.42
Erkek	120	4,04	70			

Dindarlık	n	\bar{x}	ss	t testi		Cohen's d
				sd	p	
Evet	219	4,02	63	445	.000	.58
Hayır	228	3,60	80			

Ekonomik Kaygı	n	\bar{x}	ss	t testi		Cohen's d
				sd	p	
Evet	210	3.50	77	445	.000	.86
Hayır	237	4.10	61			

İlişki Durumu	n	\bar{x}	ss	t testi		Cohen's d
				sd	p	
Var	181	3,80	79	445	.772	.026
Yok	266	3,82	73			

Yerleşim Yeri	n	\bar{x}	ss	t testi		Cohen's d
				sd	p	
Kent Merkezi	244	3,80	75	445	.749	.026

Kırsal	203	3,82	76
--------	-----	------	----

Tablo 2’de öğrencilerin evlilik tutumlarının yerleşim yeri, ilişki durumu, ekonomik kaygı, dindarlık ve cinsiyet değişkenleri açısından farklılaşma durumunu gösteren bağımsız gruplar t testi sonuçları verilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin cinsiyetleri, geleceğe dair ekonomik kaygıları ve kendilerini dindar olarak tanımlama durumları evlilik tutumlarını anlamlı düzeyde etkilemektedir. Yerleşim yeri ve ilişki durumlarının ise evlilik tutumlarının üzerinde anlamlı etkisi tespit edilememiştir.

Erkek öğrencilerin evlilik tutum puanlarının ortalaması (4,04), kız öğrencilerin tutum ortalamasından (3,73) büyüktür. Kız ve erkek öğrencilerin evlilik tutum puanları arasındaki farkın bağımsız gruplar t-testi sonucu anlamlı bir farklılık göstermiştir ($t [445] = -3.833; p < .05$). Kız ve erkek öğrencilerin test sonuçları arasındaki farkın etki büyüklüğü (Cohen’s $d = .42$) orta düzey olarak hesaplanmıştır. Etki büyüklüğü analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin büyüklüğünün veya gücünün standartlaştırılmış ölçüsüdür. Etki büyüklüğünün ölçülmesinde birçok araştırmacı Cohen’s d etki büyüklüğü testini tercih etmektedir (Christensen, Johnson, & Turne, 2015, s. 411). Bağımsız gruplar t-testi ve Cohen’s d etki büyüklüğü testi sonuçlarında göre İnönü Evlilik Tutum Ölçeğine katılan kız ve erkek öğrencilerin evlilik tutumları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Her iki grubun da evlilik tutum skorları yüksek puanlar vermiş olsa da kız öğrencilerin evlilik kaygılarının erkek öğrencilerin kaygılarından fazla olduğu belirlenmiştir. Kendini dindar olarak tanımlayan ve tanımlamayan öğrencilerin evlilik tutum ölçeğine verdiği cevapların anlamlı derecede farklılaştığı görülmektedir ($p < .05$). Dindar olduğunu ifade eden öğrenciler İETÖ’den daha yüksek puan almışlardır ve bu sonuç onların evlilik ve aile ilişkilerinde inanç sisteminin etkisiyle hareket ettiğini göstermektedir. Fakat buradan, dindarların ya da dini vecibelerini yerine getiren insanların evliliğe dair korku ya da kaygı taşımadığı ve tutumlarının değişmediği sonucuna ulaşılamaz. Dindarlık birey için gelenekler, değerler ve kültürün korunması için bir sebeptir. Bu durum değişimi yavaşlatsa da tamamen engellemez. Geleceğe dair ekonomik kaygı taşıyan katılımcıların İETÖ sonuçları ekonomik kaygı taşımayan katılımcıların İETÖ sonuçları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Geleceğe dair ekonomik kaygı taşımayan katılımcıların İETÖ ortalaması 4,10 iken ekonomik kaygı taşıyan katılımcıların İETÖ ortalamaları 3,50 olarak belirlenmiştir. İki grubun İETÖ ortalamaları arasındaki farkın t testi sonuçları ($p < .05$)’tir. Elde edilen sonuç beklenen bir durumdur. Zira günümüzde birçok birey evlenme sürecini ekonomik kaygılardan dolayı erteleyebilmekte ya da evlilik kaygısı taşımaktadır. Ölçeğe katılan öğrencilerin henüz düzenli bir gelire sahip olmamaları ekonomik kaygı taşımalarının ve buna bağlı olarak da evlilik tutum düzeylerinin düşük olmasının sebepleri arasında gösterilebilir.

4.3. Sosyal Medya Kullanımına İlişkin Bulgular

Tablo 3. İnönü Evlilik Tutum Ölçeğinin Sosyal Medya Kullanım Davranışlarına Göre Anova Sonuçları

		ANOVA					
Tutum_Ort		Sum of Squares	df	Mean Square	f	Sig	
Between Groups	(Combined)	22.296	3	7.432	14.405	.000	
	Linear Term	Weighted	3.594	1	3.594	6.967	.009
		Deviation	18.702	2	9.351	18.124	.000
Within Groups		228.558	443	.516			
Total		250.854	446				

Tablo 4. İnönü Evlilik Tutum Ölçeğinin Sosyal Medya Kullanım Davranışlarına Göre Post Hock Test Sonuçları

Tutum_Ort		Multiple Comparisons				
		Mean Differans	Std. Error	Sig.	%95 Confidence Interval	
					Lower Bound.	Upper Bound
Sosyal Medya Kullanmıyor	Nadiren Kullanıyor	.79275*	.12612	.000	.4962	1.0893
	Sıklıkla Kullanıyor	.74285*	.12097	.000	.4584	1.0273
Nadiren Kullanıyor	Hiç Kullanmıyor	-.79275*	.12612	.000	-1.0893	-.4962
	Sıklıkla Kullanıyor	.049990	.07336	.775	-.2224	.1226
Sıklıkla Kullanıyor	Hiç Kullanmıyor	-.74285*	.12097	.000	-1.0273	-.4584
	Nadiren Kullanıyor	.049990	.07336	.775	-.1226	.2224

Katılımcıların sosyal medya kullanım tutumları, hiç kullanmayanlar, nadiren kullananlar ve sıklıkla kullananlar şeklinde üç grup halinde sınıflandırılmıştır. Katılımcıların sosyal medyayı kullanım davranışlarının evlilik tutumları ile ilişkisini tespit etmek amacıyla Anova analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4 ve Tablo 5’te verilmiştir. Tablolarda görüldüğü üzere öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile evlilik tutumları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ($p < .05$). Sosyal medyanın nadiren ya da sık kullanımı arasında ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir ($p > .05$). Haliyle sosyal medya kullanan öğrencilerde ya da genç yetişkinlerde evlilik ve aile kurumuna dair yaklaşımların, evlilik beklentilerinin ve evliliğe dair kaygıların değiştiği ifade edilebilir.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi’nde eğitim gören ve evlilik çağına olan 18-25 yaş arasındaki genç yetişkin öğrencilerin evlilik tutumlarını çeşitli değişkenler açısından tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Seçkisiz örneklem yönteminin kullanıldığı araştırmaya katılan öğrencilerin dörtte

üçü kız, dördte biri erkeklerden oluşmuştur. Katılımcıların %55'i kentsel alanda %45'i ise kırsal bölgede yaşamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin evlilik tutumlarının yüksek olduğu ($\bar{x}=3,81$) ancak erkeklerin evlilik tutum ortalamaları ($\bar{x}=4,04$) ile kızların evlilik tutum ortalamaları ($\bar{x}=3,73$) arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin evlilik tutum puanları kız öğrencilerin evlilik tutum puanlarının daha yüksektir. Bu bulgular daha önce yapılan benzer çalışmalarla (Baş ve Cengiz 2008, Yıldırım ve Çelik 2020, Pınar 2008 ve Lee 2013) tutarlılık göstermektedir. Kız öğrencilerin evlilik tutumları incelendiğinde erkeklerle özellikle farklılaşan boyutların güven, saygınlık ve evliliğin sağlayacağı yaşam standartları ile ilgili olduğu görülmektedir. Kız öğrencilerin yaşadığı kaygılar toplumda kadınların yaygın biçimde yaşadığı sorunlarla benzerlik göstermektedir. Zira kadınlar hâlâ yaygın biçimde çeşitli eşitsizliklere ve mağduriyetlere maruz kalmaktadır. Öğrencilerin evlilik tutumları incelendiğinde kız öğrencilerin evliliğin kendilerine huzur getireceğine, saygınlık kazandıracağına ve hayatını düzene sokacağına dair inançlarının zayıf olduğu görülmektedir. Bu durum şaşırtıcı bir sonuç değildir. Zira geleneksel yaşam biçimi itibarıyla evlilik ve aile ilişkilerinde cinsiyetler arası eşitsizlikler yaşanmaktadır. Kadınlar şiddet mağduru olabilmekte, ekonomik yoksunluk yaşayabilmekte, toplum tarafından eşine itaate zorlanabilmekte ve sorumlulukları erkeklere nazaran orantısız bir biçimde artabilmektedir. Bu konuda yapılan diğer çalışmalar da bunu desteklemektedir. Dolayısıyla araştırmamızda elde edilen bu sonuçlar kadınların günlük hayatta yaşadığı toplumsal cinsiyet sorunları ile örtüşmektedir. Kız öğrencilerin evlilik olmadan hayatın eksik kalacağına, evliliği herkesin yaşaması gerektiğine ve evliliğin rahat bir hayat sunacağına dair inançları yine erkek öğrencilerden zayıftır. Bu konuda kızların tutumlarının olumsuz olması evlilik beklentilerinin düşüklüğüne işaretir.

Kadınların aile kurumu bağlamında kendilerini güvende hissetmemesi, bu uzun ve kalıcı toplumsal cinsiyet baskısının yoğunluğu ileride karı-koca arasında asimetrik ilişkilerin oluşmasına ve kadınların birçok açıdan mağdur ve madun olmalarına sebep olabilmektedir. Aile kurumunda taraflardan birinin mağdurluğu birlikteliğin sancılı yürümesine sebep olacak ve aile kurumu beklenen bireysel ve toplumsal işlevleri yerine getiremeyecektir. Şayet aile kurumunun yaşadığı kriz çözülmek isteniyorsa kadınların yaşam standartlarının düşmediği, aile içi rol dağılımının çağdaş yaşama uyarlandığı, kadın haklarının sağlam temeller üzerine oturtulduğu bir aile modeli üzerine çaba sarf edilmelidir.

Aile kurumunun tesis edilmesinde ve yürütülmesinde bireylerin tutum ve davranışlarını belirleyen önemli kurumlardan biri dindir. İnsanlar şayet hayatlarını inançları gereği sürdürüyorlarsa eş seçme ve evlilik pratikleri de yine inançlarına göre şekillenmektedir. Kendini dindar olarak gören bireyler inançlarının emir, yasak ve geleneklerini genellikle yok saymazlar. Karı koca ilişkileri, eş seçme stratejileri, ebeveynlik pratikleri, evlilik biçimi, evlilik zamanı ve aile içi ilişkiler belli bir oranda inanç sistemlerinin etkisi altında kalır. Bu nedenle araştırmamızda katılımcılara “Kendinizi dindar olarak tanımlıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Dindar olduğunu ifade eden (%49) ve dindar olmadığını söyleyen (%51) katılımcıların evlilik tutum puanları arasında kendini dindar olarak tanımlayanların

lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. İnanç sistemleri bir toplumsal kontrol sistemi işlevine sahiptir. Bu nedenle dinin emir ve yasaklarını günlük hayatında merkeze almayan bireyler *bireysel benlik* tipinin özelliklerine daha yakinken dindar bireyler *kolektif benlik* özellikleri göstermektedir. Hogg ve Vaughan'ın "benlik, kendi özelliklerini dâhil olduğu grubun özelliklerinden çıkarır" düşüncesi birçok erken dönem psikoloğu tarafından kabul edilmektedir (Hogg & Vaughan, 2014, s. 130). McDougall, gruptaki bireyler arasındaki etkileşimin zamanla bir grup ruhunu oluşmasına sebep olduğunu söylerken (Hogg & Vaughan, 2014) kolektif kimliklerin oluşmasını açıklamaktadır. İnanç sistemleri de müntesipleri arasında grup ruhu oluşturma bakımından oldukça başarılıdır. Özellikle dindar bireyler grubun kural ve kaidelerine çoğunlukla uymayı tercih ederler. Bireysel benlikler ise kolektif benliklere kıyasla içinde bulunduğu grubun daha az etkisinde olan kimliklerdir. Günlük hayatlarında kararlar verirken bireysel davranma potansiyelleri yüksektir. Bu bağlamda dindarların ve dindar olmayanların evlilik patriklerinin farklılaşması normaldir. Araştırmamızda kendini dindar olarak tanımlayan katılımcıların evlilik tutum ölçeği ortalamaları diğerlerine kıyasla daha yüksektir. Haliyle inanç sisteminin etkisinde olan bireylerin evlilik kaygılarının daha düşük olduğu söylenebilir. Zira inanç sisteminin etkisinde olan bireyler daha teslimiyetçi ve kaderci bir anlayışa sahiptirler.

Araştırmamızda anlamlı sonuçlar elde ettiğimiz bir başka değişken ise katılımcıların geleceğe dair ekonomik kaygı düzeyleridir. Araştırmaya katılan öğrencilere geleceğe dair ekonomik kaygılar taşıyıp taşımadığı sorusu yöneltildi. Öğrencilerin %47'si ekonomik kaygı taşıdığını söylerken %53'ü ekonomik kaygı taşımadığını ifade etti. Ekonomik kaygı düzeyi yüksek olan öğrencilerin evlilik tutum ölçeği ortalamasının ($\bar{x}=3,50$) ekonomik kaygı taşıyanların tutum ortalamasından ($\bar{x}=4,09$) daha düşük olduğu tespit edilmiştir. İki değişken arasındaki sonuç bağımsız gruplar t testi ile analiz edilmiş aradaki farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin henüz mezun olup düzenli gelir elde ettikleri bir mesleklerinin olmaması ekonomik kaygı düzeylerinin yüksek olmasının sebepleri arasında gösterilebilir. Fakat yine de gençler arasında evliliğin getireceği ekonomik sorumluluklara dair kaygının yaygın olduğu ve bu durumun evlilik ve aile kurumuna karşı tutumlara yansıdığı söylenebilir. Aile düzenin ve mutlu evliliğin ön koşullarından biri ekonomik refah düzeyinin yüksek olmasıdır. Kentleşmenin yaygınlaşması ve buna paralel olarak tüketim alışkanlıklarının değişmesi aile kurumunda yaşanan ekonomik sorunların önemli sebepleri arasındadır. Bu nedenle katılımcıların evlilik tutum düzeyleri yerleşim yerlerine göre de alınmış fakat bu bakımdan anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Araştırmamızda ele aldığımız bir başka konu ise katılımcıların sosyal medya kullanım alışkanlıklarıdır. Günümüzde gençler arasında yaygın biçimde kullanılan sosyal medya, küresel kültürün bir taşıyıcı aracı olma özelliğine sahiptir. Bu yönüyle sosyal medya araçları, kullanıcılarının tutum ve davranışlarını etkileme özelliğine sahiptir. İçinde bulunduğumuz dönemde bireyler erken yaşlardan itibaren sosyal medya araçlarını kullanmaya başlamakta ve bu durum kimliklerinin inşa olmasında etkili olmaktadır. Kimlik gelişiminde merkezi bir konumda olan aile kurumu yerini tedrici bir biçimde sosyal medya araçlarına bırakmış ve Durkheim'in ifadesiyle telkin edilmeye oldukça müsait olan çocuklar (Durkheim,

2016) sosyal medya araçlarının adeta esiri olmuştur (Aksakal, 2021). Bu durum sosyal medya kullanan bireylerin evlilik tutumları ve eş seçme stratejilerine de yansımaktadır. Araştırmamızda elde ettiğimiz sonuçlar da ortaya koymuştur ki sosyal medya kullanımı üniversite öğrencilerinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir. Evlilik çağında olan genç yetişkinler, sosyal medya araçlarının – dolayısıyla batı kültürünün- etkisinde kalarak evlilik ve aile kurumuna karşı olumsuz tutum ve beklenti içine girebilmektedirler. Bu nedenle okullarda ve ailede medya okuryazarlığı ve sosyal medya kullanım alışkanlıkları açısından tedbirler alınarak çocukların ve gençlerin inşa ettikleri dijital kimliklerinde hayal ile gerçeği ve doğru ile yanlış ayırt edebilmesi sağlanmalıdır.

Bugün aile kurumu benzeri görülmemiş bir değişim süreciyle karşı karşıyadır. Toplumsal düzen için kritik bir öneme sahip olan aile kurumunun karşı karşıya kaldığı bu krizin atlatılması için çocukların ve gençlerin evliliğe karşı tutumları yeniden düzenlenmelidir. Evlilik ve aile kurumunun gençler nazarında itibar kaybetmeye devam etmesi orta ve uzun vadede telafisi mümkün olmayacak toplumsal sorunlar doğuracaktır. Bu nedenle yeni nesillerin aile hayatı ve kadın-erkek ilişkileri bakımından eğitilmesi çok önemlidir. Okullar çocukları erken yaşlardan itibaren eğitip keşiklerini biçimlendiren başlıca kurumlar arasındadır. Şayet uygun müfredatlar geliştirilir ve eş seçme, evlilik süreci ve aile hayatı bakımından yeni nesiller doğru yönlendirilirse yaşanan krizin şiddetinin azaltılması mümkün olabilir.

REFERENCES/KAYNAKÇA

- AKBAŞ, M., Sürücü, Ş. G., Köroğlu, C. O., & Öztürk, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin evlilik tutumlarını etkileyen faktörler. *Cukurova Medical Journal*, 44(1):93-100, DOI: 10.17826/cumj.441022.
- AKIN, M. H., & Aydemir, M. A. (2007). Cinsiyet rolü tutumları bağlamında aile ve evlilik kurumlarına bakışları (Selçuk Üniversitesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 0(18), 18-43, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/151856>.
- AKSAKAL, İ. (2021). Çocuk, Kimlik ve sosyal Medya. S. Yıldırım, & A. Doğutaş içinde, *Çocuk, Medya ve Sosyal Medya* (s. 117-134). Eğitim Kitap.

- AKSAKAL, İ. (2022). Covid-19 pandemisine Ulrich Beck'in "risk toplumu" ve Michel Foucault'un "disiplinci iktidar" kuramı üzerinden bir değerlendirme. *Tarih Okulu Dergisi*, 15(58), 1799-1826, Doi: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.61910>.
- AKYAZI, K. G., Çıtak, Ş., & Tosun, C. (2022). Evlilik tutumunun bir yordayıcısı olarak evlilik rol beklentileri. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12 (2), 931-948, Doi: 10.48146/odusobiad.1107960.
- ALTUNTAŞ, S., & Atli, A. (2015). Eş seçme envanteri geliştirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12)32, 123-135, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/183452>.
- BAŞ, E., & Cengiz, E. (2008). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve aileyi anlamlandırma biçimleri: Karadeniz Teknik Üniversitesi örneği. *İmgelem*, 2, 1-23, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/503496>.
- BAYOĞLU, F., & Atli, A. (2014). İnönü evlilik tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik analizleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 397-415, (15) 2, <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/inonu-evlilik-tutum-olcegi-toad.pdf>.
- BEHERA, J. R., & Lenka, C. (2018). Attitude of adolescent girls towards marriage and family life. *National Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 3(1), 414-417.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Yayınevi.
- CHRISTENSEN, L. B., Johnson, R. B., & Turne, L. A. (2015). *Research Methods, Design, and Analysis*. Pearson.
- DURKHEİM, E. (2016). *Ahlak Eğitimi*. Cem Yayınevi.
- EFE, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin eş seçme eğilimleri*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- FİSMAN, R., Iyengar, S. S., Kamenica, E., & Simonson, I. (2006). Gender differences in mate selection: evidence from a speed dating experiment. *The Quarterly Journal of Economics*, 673-697. .
- GIULIO, P. d., Fent, T., Philipov, D., Vobecká, J., & Winkler-Dworak, M. (2021). State of the Art: A Family-Related Foresight Approach. *Vienna Institute of Demography*, 1-27, 10.1553/0x003d06d8.
- HOGG, M. A., & Vaughan, G. M. (2014). *Sosyal Psikoloji*. Ütopya Yayınevi.
- KELDAL, G. (2021). Üniversite öğrencilerinin gözünden evlilik. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 375-393, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1497258>.
- LEE, S. H. (2013). An Exploratory study on gender differences in marital preparation skills of college students. *International Journal of Human Ecology*, (14), 53-68, <http://dx.doi.org/10.6115/ijhe.2013.14.2.53>.
- ORUKPE, W. E., & Omoruyi, B. O. (2018). Christianity, marriage and family life in Esanland. *Ilorin Journal of History and International Studies*, 8(1), 113-136, .
- PAYAT, Ş., & Öksüz, Y. (2022). Genç yetişkinlik çağındaki bireylerin evlilik kaygısı ile mutluluk korkusu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(2), 621-642, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kusbd/issue/71575/999417>.

- PINAR, G. (2008). Üniversite son sınıf öğrencilerinin evliliğe bakış açısı. *Aile ve Toplum*, 4(14), 49-51, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21109/227350>.
- RAYMO, J. M., Park, H., Xi, Y., & Yeung, W.-j. J. (2015). Marriage and family in East Asia: Continuity and Change. *Annual Review of Sociology*, 8.1-22.
- REZAEANLANGEROODİ, R., Azizinazhad, M., & Hashemi, M. (2011). The investigation of biological and psychological of marriage criteria from the view points of Iranian University students with that of their parents. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 28, 406-410, file:///C:/Users/ebyu/Desktop/evlilik%20ve%20e%C5%9F%20se%C5%9F%C3%A7e%20makale/yabanc%C4%B1%20makaleler/The_Investigation_of_Biological_and_Psychological_.pdf.
- TEKE, E. (2017). *Üniversite öğrencilerinin evlilik ve aileye bakışı*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YILDIRAY, B., & Çelik, S. B. (2020). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumları. *Mavi Atlas Dergisi*, 8(2), 427-440, <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.758983>.
- ZAITSEVA, I. A., Lavrishcheva, O. A., & Ocheretko, E. A. (2021). Transformation of marriage and family values in modern Russian society. *Laplage em Revista*, 7(3), 258-271.

EXTENDED SUMMARY

The crisis in the family institution should be in the focus of social scientists, international organizations and politicians for the next few decades, and solutions should be produced for the current and possible crises. At the focal point of this crisis, of course, should be young people who are candidates for marriage. Young people's perceptions of the institution of family and parenting should be examined and included in premarital family education. Because it is not possible to resolve family crises without repairing adolescents' and young people's perspectives and expectations towards the family institution. The aim of this research is to determine the marriage attitudes of university students who are in the process of marriage and their expectations from the family institution. In addition, the effects of variables such as gender, religiosity, level of economic anxiety, place of residence, relationship status and social media usage habits on young adults' marriage attitudes were tried to be determined. For this purpose, İnönü Marriage Attitude Scale, which was developed by Bayoğlu and Atlı (2014) and whose reliability and validity studies were carried out, was used. İETÖ was applied to 447 single students (120 boys, 327 girls) studying at Erzincan Binali Yıldırım University and the results were analyzed with the SPSS 23 program. As a result of the research, it was concluded that female students' marriage-related anxiety levels were higher than male students, and social media usage practices, economic anxiety about the future and religiosity variables significantly affected their marriage attitudes.

This study was designed in correlational design in order to reveal the marriage attitudes of young university students who are at the age of marriage. The data obtained from the research were analyzed with the SPSS 23 program.

The gender of the students, their economic concerns about the future and the status of defining themselves as religious significantly affect their marriage attitudes. There was no significant effect of residence and relationship status on marriage attitudes. The average of male students' marriage attitude scores (4.04) is higher than the female students' average (3.73). The independent groups t-test result of the difference between the marriage attitude scores of female and male students showed a significant difference ($t [445] = -3.833; p < .05$). The effect size (Cohen's $d = .42$) of the difference between the test results of male and female students was calculated as medium. Effect size analysis is a standardized measure of the size or strength of the relationship between variables. Many researchers prefer Cohen's d effect size test to measure effect size (Christensen, Johnson, & Turne, 2015, p. 411). According to the independent groups t-test and Cohen's d effect size test results, there is a significant difference between the marriage attitudes of male and female students participating in the İnönü Marriage Attitude Scale. Although the marriage attitude scores of both groups gave high scores, it was determined that the marriage anxiety of female students was higher than that of male students. It is seen that the answers given to the marriage attitude scale of students who define themselves as religious and those who do not differ significantly ($p < .05$). Students who stated that they were religious got higher scores in the İETÖ, and this result shows that they act under the influence of their belief system in their marriage and family relationships. However, it cannot be concluded from this that religious people or people who fulfill their religious duties do not have fear or anxiety about marriage and their attitudes have not changed. Religiosity is a reason for the individual to preserve traditions, values and culture. Although this slows change, it does not prevent it completely. A significant difference was found between the İETÖ results of the participants who have economic concerns about the future and the participants who do not have economic concerns. While the average of the participants who do not have economic concerns about the future is 4.10, the average of the participants who have economic concerns is 3.50. The t-test results of the difference between the means of ETAS of the two groups are ($p < .05$). The result obtained is an expected situation. Because today, many individuals can postpone the marriage process due to economic concerns or they have marriage anxiety. The fact that the students who participated in the scale do not have a regular income can be shown among the reasons for their economic anxiety and, accordingly, their low level of marriage attitude.